

Orijinal Makale / Original Article

Ulusal tez merkezinde yer alan kişilik tipleri çalışmalarının
bibliyometrik analizi

Bibliometric analysis of personality types studies in the
national thesis center

Nazlı Ece BULGUR^a

^aİşletme Anabilim Dalı, İnsan Kaynakları Yönetimi Tezli Yüksek Lisans, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye
^aDepartment of Business Administration, Human Resources Management Master with Thesis, Yıldız Technical University, Istanbul, Turkey

MAKALE BİLGİSİ

Makale Hakkında
Geliş tarihi: 02 Ekim 2021
Kabul tarihi: 03 Aralık 2021

Anahtar kelimeler:
Bibliyometrik analiz, kişilik,
kişilik tipleri.

ARTICLE INFO

Article history
Received: 02 October 2021
Accepted: 03 December 2021

Key words:
Bibliometric analysis, persona-
lity, personality types.

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, kişilik tipleri alanında yazılmış tezleri bibliyometrik analiz tekniği ile incelemektir. Bu kapsamda tezler, yayımlandıkları üniversite, danışmanların unvanı, sayfa sayısı, yıllara göre tez sayıları, kullanılan yöntemler, içerik ve konu değerlendirmeye tabi tutulup çeşitli açılardan analiz edilmiştir. Çalışmanın kapsamında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan kişilik tipleri ile ilgili tezler yer almaktadır. Bu kapsamda, 93 adet tez araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışma sonucunda, en fazla tez yazılan kurumların Gazi Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Arel Üniversitesi, Karabük Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir. Araştırma yöntemi olarak daha çok nicel analiz yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Yabancı dil ile hazırlanan tezlerin oldukça az olduğu ve tezlerin danışmanlığını yürüten öğretim elemanlarının çoğunlukla Doktor Öğretim üyesi unvanlı olduğu tespit edilmiştir.

Atf için yazım şekli: Bulgur NE. Ulusal tez merkezinde yer alan kişilik tipleri çalışmalarının bibliyometrik analizi. Yıldız Sos Bil Ens Der 2021;5:2:119–127.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the theses written in the field of personality types with the bibliometric analysis technique. In this context, theses, the university they are published in, the title of the advisors, the number of pages, the number of theses by years, the methods used, the content and the subject were evaluated and analyzed from various perspectives. Within the scope of the study, there are theses related to personality types in the National Thesis Center of the Council of Higher Education. In this context, 93 theses were included in the research. As a result of the study, it was determined that Gazi University, Muğla Sıtkı Koçman University, Dokuz Eylül University, Istanbul University, Istanbul Arel University, Karabük University and Marmara University were the institutions with the highest thesis written. It is seen that mostly quantitative analysis methods are used as research method. It has been determined that the theses prepared in a foreign language are very few and the instructors who supervise the theses are mostly Doctor Lecturers.

Cite this article as: Bulgur NE. Bibliometric analysis of personality types studies in the national thesis center. Yıldız Sos Bil Ens Der 2021;5:2:119–127.

*Sorumlu yazar / Corresponding author
*E-mail adres: nazliecebulgur@gmail.com

GİRİŞ

Kişilik tipleri işletmeler açısından ve birey açısından kişilerin hayatını şekillendiren önemli bir faktör halini almaktadır. Gerek birey gerekse örgütsel açıdan üzerine düşülen ve iş-kişî uyumunu sağlamada önemli olan bir araç olarak ortaya çıkmaktadır. Kişilik tipleri kişilik oluşumları hakkında bilgi sağlarken diğer taraftan da bu bilgilerin iş hayatına yansımaları da beraberinde getirmektedir.

Kişilik tipleri üzerine yapılan çalışmalar şüphesiz yönetim bilimleri için oldukça önemlidir. Yapılan çalışmalar yaşanan sorunları çözebilme yeteneği kazandırmada, kişilik tiplerine ilişkin uygulamalarının çeşitlenmesinde, yeni uygulama ve yöntemler geliştirme açısından birey, grup ve örgüt açısından önemli olmaktadır. Dolayısıyla yapılan çalışmaların belirlenmesi ve bunların analiz edilmesi hem kişilik tipleri keşfedilme açısından hem de akademik açıdan önem arz etmektedir. Çalışmanın amacı, Türkiye’de kişilik tipleri üzerine yazılan lisansüstü tezleri bibliyometrik özellikleri açısından incelemektir. Ortaya konan amaçlar doğrultusunda Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde bulunan tezleri kapsayan bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Ağustos 2021 tarihinde “kişilik tipleri” olarak tarama yapıldığında bulunan 93 adet lisansüstü tez araştırma için kullanılmıştır. Tezler, yazılan üniversite, danışmanlık yapan tez danışmanlarının unvanları unvanı, kullanılan yöntem, sayfa sayısı, tezlerin üniversitelere göre dağılımı, tezlerin yazıldığı üniversitelerin türlerine göre dağılımı ve tezlerin bağlı kaldıkları enstitüler ve ana bilim dallarına göre lisansüstü tezlerin bibliyometrik özellikleri incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda kişilik tipleri konusunda yazılan lisansüstü tezlerin genel bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

LİTERATÜR TARAMASI

Kişilik Kavramı

Kişilik kavramı çeşitli bilim dallarında yer alan bir kavram olması nedeniyle içerik açısından zengin olan bir tanımla ifade etmektedir. Bu bağlamda kişilik kavramı bütünlük bir kavram özelliği göstermektedir. Kişilik kavramının anlamı bireysel açıdan ve bireyin toplumdaki rolü açısından açıklanmaktadır. Kişilik bireysel açıdan ele alındığında bireyin sahip olduğu zekayı, yetenekleri ve becerilerini içermektedir. Toplumdaki rolü açısından bakıldığında bireyin toplumdaki üstlendiği rolleri ifade etmektedir (Haydaroğlu, 2020, s.33). Bir başka ifadeye göre kişilik doğuştan bireyin sahip olduğu ve var olduğu toplumun özelliklerine göre kişiliğin şekillendiği bir olguyu anlatmaktadır. Dolayısıyla karakteristik açıdan bakıldığında kişiyi diğer bireylerden ayıran davranışların, tutarlılıkların, düşüncelerin ve duyguların oluşturduğu bütünsel bir kavram olma özelliği taşımaktadır (Faruktuna, 2020, s.4). Kişilik bireyi oluşturan bir bütün olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bireyi oluşturan kişiliğin kendine has karakteri, duyguları düşünceleri

ve davranışların diğer bireylerden farklı olup bireyi birey yapan temel bir kavram olmaktadır. Bu doğrultuda toplumsal konjonktürde çevresel faktörlerin de bireyin kişiliği üzerine etkisinin olduğunu unutmamak gerekir (Fırın, 2020, s.29). Kişinin bulunduğu çevresel faktörlere ve toplumun özelliğine göre şekillendiği, kişinin doğuştan sahip olduğu davranış özellikleri ve karşılaştığı durumlar karşısında göstermiş olduğu tutarlılık ve bu durumun süreklilik gösterdiği bir olgu olarak tanımlanmaktadır (Zehiroğlu, 2020, s.5).

KİŞİLİK KAVRAMININ ÖZELLİKLERİ

Kişilik kavramının içeriğinin ve anlamının bir önceki başlıkta geniş anlamı olduğu dile getirilmiştir. Kişilik kavramının anlamı gereği içeriğinde birçok farklı unsurları bulunduran bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel olarak kişiliğin özelliklerine bakıldığında aşağıdaki ifadeleri ve özellikleri görmemiz mümkün olacaktır. (Bayat, 2020, s.8). Kişiliğin en önemli özelliği bireye özgü olması, kişiliğin diğer özelliği sahip olduğu bilgi, beceri ve yeteneklerin diğer insanlardan farklı oluşması, kişinin karakterini oluşturabilecek unsurlara açık olmasıdır. Kişilik aynı zamanda bulunduğu ortamdaki sosyal çevreden etkilenmeye eğilimli olan bir özellik taşımaktadır.

KİŞİLİĞİN BİLEŞENLERİ

Kişiliğin bileşenleri birçok farklı kaynaktan farklı kavramlarla ifade edilen bir husus haline gelmiştir. Günümüzün koşullarına göre kişiliğin bileşenlerinde de değişimler görülmektedir. Bileşenlerden bahsedildiğinde kişiliği oluşturan veya kişilik kavramı yerine kullanılan ifadeler bahsedilmektedir. Bu kavramlar karakter, huy ve benlik olarak ifade edilen kişilik kavramının da yerine kullanılan kavramları içermektedir. Aşağıda kişiliğin ana unsurlarını oluşturan, kişiliği ifade eden kavramlara değinilecektir.

Karakter

Karakter kavramı kişilik gibi duyguları, tutumları, davranışları, düşünceleri barındıran fakat aynı zamanda toplumun oluşturduğu değerleri de kapsayan bir kavramdır. Daha geniş anlamda ifade etmek gerekirse karakter hem kişilik özelliklerini barındıran aynı zamanda toplumun değer yargılarını da içeren bir kavram olma özelliği taşımaktadır (Çoban, 2020, s.26-27). Dolayısıyla bazı çalışmalara göre karakter alışkanlıkların sergilenmesi, bazılarında göre toplumun değer yargılarına göre ortaya çıkan kavram, bazılarına göre bireyin sahip olduğu iyi ahlaki yapılarına ve etik davranışlarına ithafen söylenen bir kelime, kavram haline gelmiştir (Şimşek, Alkan, 2019, s.2).

Benlik

Karakter kavramında olduğu gibi bireyin özellikleri ile toplumun değer yargılarıyla şekillenen bir kavram olmakla beraber, aynı şekilde benlikte bireyin kendisini algılayış bi-

çimi ve kişiliği de şekillendiren bir kavramdır. Özetle benlik kavramı bireyin kendini nasıl algıladığı ve toplumdan nasıl algılandığı üzerine inşa edilen kavram özelliği taşımaktadır. Kişinin kendisine karşı gösterdiği tutumlar, davranışlar ve değerler olarak da ifade edilmektedir (Kurt, Demirbolat, 2020, s.30).

Huy

Huy kavramı aynı şekilde mizaç kavramı yerine de kullanılmaktadır. Huy kavramı kişilik ve benlik olduklarında olduğu gibi bireyin davranışlarını ve tutumlarını ve değerlerini içermektedir. Aynı şekilde huy kişiye özgü olmakta ve bireyi diğer bireylerden ayıran özelliktir. Kişiliğin bir unsuru olmakla beraber olaylara karşı gösterilen duygusal ifadeler ve heyecanlanmalar huy kavramını ifade etmektedir (Topçu, 2017, s.42-43).

KİŞİLİK OLUŞUMUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Kişiliği oluşturan faktörler veya oluşumu etkileyen faktörler çeşitli şekillerde ifade edilmektedir. Bu faktörler incelendiğinde kişilik üzerine de önemli etkilerinin olduğunun ve şekillenmesinde ana rolleri oynadığı görülmektedir. Bu faktörleri genel olarak ele alacak olursak bunlar: (Şimşek, Alkan, 2019, s.2).

- Genetik ve fiziki yapıyı oluşturan faktörler
- Sosyo kültürel faktörler
- Ailesel faktörler
- Coğrafi ve fiziki faktörlerdir.

Genetik ve Fiziki Yapı Faktörleri

Genetik ve fiziki yapılar kişiliğin oluşumunu etkileyen bir faktörlerdir. Bu faktörde özellikle bireylerin genetik olarak yatkınlıklarının ve fiziki olarak taşımış oldukları faktörlerin bireyin davranışlarında ortaya çıkması ve sonucunda bu davranışların bireyin kişiliğinin oluşumunda önemli bir etkisi bulunmaktadır (Ayvaz, 2020, s.17). Kişilik ile bireyin sahip olduğu genetik özellikler ve fiziki yapı arasında oluşan açık bir bağ vardır (Bayat, 2020, s.10). Dolayısıyla kalıtsal özelliklerle kişilik arasında ilişki bulunmaktadır (Mengüloğlu, 2020, s.6).

Ailesel Faktörler

Yapılan araştırmalara göre bireyin yetiştiği aile ortamı, ebeveynlerin bireylere karşı yaklaşım biçimleri ve davranışları çocukların kişilik yapılarının oluşmasında etkili olduğu bilinmektedir (Bayat, 2020, s.10). Dolayısıyla aile çevre önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Ayvaz, 2020, s.17).

Coğrafi Faktörler

Coğrafi faktörler kişiliği etkileyen bir faktördür. Coğrafi faktörlerde önemli olan fiziksel çevrenin varlığının kişiliğin gelişimine nasıl bir katkı sağlamakta olduğudur. Fiziki çevre yani bireyin bulunduğu iklimler, çevre koşulları, fiziki ortam kişilik üzerinde etkili olmaktadır. Coğrafi faktörler

karakter, huy ve benlik üçlüsünün olumlu yönde ilerleyebilmesi için bir etmendir (Mengüloğlu, 2020, s.9-10).

Sosyo Kültürel Faktörler

Sosyal çevrenin kişiliğin oluşmasında ortaya koyduğu etkinin yadsınamaz olduğu bir gerçektir. Sosyal çevre diğer bireylerle iç içe olmadan etkileşimin yüksek olmasından doğan etkiler karşılıklı bir şekilde kişiliği oluşturmakta ve aynı durum kültürel faktör içinde geçerli olmaktadır (Ayvaz, 2020, s.17). Kültür kişiliği etkileyen bir faktör olarak kabul edilirse kişiliğinde kültürün üzerinde etkisi olduğu düşünülmektedir (Mengüloğlu, 2020, s.7). Dolayısıyla Sosyo kültürel unsurlar kişiliği oluşturan faktörler içerisinde önemli bir yere sahiptir (Bayat, 2020, s.11).

KİŞİLİK TİPLERİ MODELLERİ

Kişilik modelleri çeşitli özelliklere çeşitlenmektedir. Özellikler doğrultusunda belirli bir kalıba konulan davranışların oluşturduğu kişilik tipleri mevcuttur. Kişilik tipleri genellikle üç başlık altında toplanmaktadır. Bunlar; Friedman ve Rosenman'ın A ve B tipi kişilik modeli, Myers-Briggse kişilik modeli ve Beş faktör kişilik modelini içermektedir.

Friedman ve Rosenman'ın A ve B Tipi Kişilik Tipi Modeli

A ve B tipi kişilik modeli Friedman ve Rosenman tarafından gerçekleştirilen ilk davranış gözlemleri bir modeldir. Bu modelde esas olan davranışlarla, stresle kişilik yapıları arasında entegrasyonun nasıl olduğunu anlamaktır. Bu durumda Friedman ve Rosenman tarafından yapılan ilk deneyler ve çalışmalarda kalp rahatsızlığına sahip olanların stres düzeyinin daha çok B tipi kişilik tipine sahip olanlarda yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bunu anlama yöntemi olarak A tipi kişiliğe sahip olanların oturdukları koltukların ön cephesini yırtmalarından anlaşılmıştır (Zehiroğlu, 2020, s.12-13). A ve B tipi kişilik modelleri incelendiğinde çeşitli özelliklerin ortaya çıktığı görülmektedir. Bu özellikler arasında A tipinin boş zamanlarında kendine ayırdığı vakitlerde suçluluk duygusu besleyen, daha keskin özellikleri olan ve başarıları ile diğerlerine üstünlük kurma amacında olan bir kişilik tipidir. Rekabete olan yatkınlığının daha fazla olması, sayılarla ilgili olarak özel şekilde ilgilenmesi, hızlı hareket etmeleri ve yapacakları işte acele davranma özelliklerini taşımaktadır. Fakat B tipi kişilik yapısında rekabetçi yapının olmadığı, aceleci yapılarının olmadığı, kendilerinin övünülmesinden hoşlanmadıkları ve iş tanımı gereği yerine getirilmesi gereken sorumluluklar üzerinde bitirme baskısının olmadığı bir yapıyı taşımaktadır (Durna, 2004, s.201). Aynı zamanda boş zaman ayırmayı suçluluk duygusuyla geçirmeyen, esnek, rahat ve diğerlerine üstünlük kurma çabasında olmayan ve başarılarını söylemeyi tercih etmeyen kişilik modelini oluşturmaktadır (Ayдын, Özel, 2017, s.24).

Tablo 1. Myers-Briggs kişilik tipi modeline ilişkin tanımlamalar

Keh, & Cheng (2019)	Myers-Briggs kişilik modeli 21. Yüzyılda en çok kullanılan, bireylerin kişilik özellikleri hakkında ortaya koyduğu sonuçları dört grupta sınıflandıran bir modeldir. İçe dönüklük/ dışa dönüklük, sezgisel/ gözlemci, düşünür /hisseder ve yargılayıcı/algılayıcı gibi unsurları çıkarılan sonuçlara göre gruplayan bir kişilik modelidir.
Shirzad, (2016)	Bireyler arası farklılıkları belirli alt boyutlar oluşturarak gruplara yerleştirmeye çalışan bir modeldir. Bunun nedeni her birey birbirinden farklılık gösterir ve bu farklılıklar bireylerin kişiliklerini şekillendiren unsurlar olmaktadır.
Iwayemi, Oladejo, & Adeleke, (2016).	Her kişilik tipi kendine göre çeşitli özellikleri barındıran ve bireylerin tercihleri ile kişiliklerinin özelliklerini yansıtan unsurlara sahiptir. Bu unsurların tespitini çeşitli gruplar dahilinde inceleyen bir model olmaktadır.
Varvel, Adams, Pridie & Ulloa, (2004)	Myers-Briggs kişilik modeli, bireyi, diğer bireyleri ve kişisel gelişimleri incelemek amaçlı oluşturulan bir modeldir. Bireylerin kendilerini anket aracılığıyla değerlendirip, bireylerin tercihlerinin dört farklı boyutta sınıflandırılmasına yardımcı olan modeldir.

Myers- Briggs Kişilik Tipi Modeli

Dünya genelinde kullanılan diğer bir model Myers- Briggs kişilik modelidir. Myers- Briggs kişilik modeli isminden de anlaşılacağı gibi Myers ve Briggs tarafından 1977’de geliştirilmiştir. Bu model kişilik analizleri yapılırken bireylerin tercihlerinin ön planda olduğunu ve diğer modellerde olduğu gibi kişiliği alt boyut faktörlerini ortaya koyarak açıklamaktadır (Bodur, 2020, s.7). Bu modelin kişilik yapısını ölçümlemek için ölçümlere sahip olduğu ve modelin kişilik yapısını detaylı olarak incelemesi açısından alt boyutlara sahip olduğu görülmektedir (Çoban, 2020, s.60). Dışa dönüklük ya da içe dönüklük boyutu birinde bireyin sosyalleşmeye daha yatkın olduğunu diğerinde tam tersi eğilimli olduğu görülmektedir. Duygusallık boyutunda ise elle tutulup gözle görülebilen olaylara karşı güvenilirlik duyduğu ifade edilmektedir. Yargılayıcı boyutunda bireyin her şeyi organize etme huyunun olduğu, iş yapma, iş bitirme odaklı olduğu görülmektedir. Düşünen boyutunda ise bireyin mantıksal çerçeveyi oluşturabilecek bir şekilde hareket ettiğini ifade etmektedir (Zehiroğlu, 2020, s.11-12). Aşağıdaki tabloda Myers-Briggs kişilik tipi modeline ilişkin çeşitli tanımlamalar sunulmuştur.

Beş Faktör Kişilik Tipi Modeli

Beş faktör kişilik modeli temelde kişilik yapılarıyla ilgili olan beş alt faktörün açıklanmasıyla oluşturulan modeldir. Beş faktör kişilik modeli kişiliği tek bir boyutta ele almaktansa birkaç boyutta kişilik modellerine açıklama getiren bir modeldir. Alt boyutların kişilik yapısıyla karşılaştırılıp sonrasında bu alt boyutlar dahilinde ortaya çıkan sonuca göre bireyin davranışlarının hangi boyutlara yakın olduğunu tespiti yapılmaktadır (Bayat, 2020, s.33). Bu beş boyutu oluşturan faktörler sorumluluk, uyumluluk, dışa dönüklük, duygusal denge ve yeniliklere karşı açık olma eğilimlerini bulunduran bir model olma özelliğini taşımaktadır (Zehiroğlu, 2020, s.11). Aşağıda Beş faktör kişilik tipi modeline ilişkin çeşitli tanımlamalar sunulmuştur.

ARAŞTIRMA

Bu çalışmada, içerik analizi çerçevesinde Türkiye’de Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde paylaşılan tezler incelenmiş olup, 93 çalışma değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmada tezler; yıllara göre dağılım, yayımlandıkları üniversiteler, yayım dili, kullanılan araştırma yöntemlerine göre dağılımı incelenmiştir.

ARAŞTIRMANIN AMACI, KAPSAMI VE YÖNTEMİ

Bu çalışmanın temel amacı, kişilik tipleri konusunda yazılan lisansüstü tezleri bibliyometrik analiz tekniği ile incelemektir. Bu kapsamda tezler, yayımlandıkları üniversite, danışmanların unvanı, sayfa sayısı, yıllara göre tez sayıları ve kullanılan yöntemler gibi çeşitli açılardan analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde yer alan kişilik tipleri ile ilgili tezler yer almaktadır. Geçmişe anlayarak geleceğe dair daha sağlam bilgiler üretebilmek adına sonuçlandırılmış lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi, literatürün çeşitli niteliklerine dair veriler sunarak kişilik tipleri araştırmalarıyla ilgilenenlere alanın özelliklerini ve yönelimlerini daha somut bir biçimde tanıma olanağı sağlamaktadır. Bu kapsamda tez merkezinin web sayfasında arama kriteri olarak “kişilik tipleri” terimi girilmiş ve tüm alanlarda arama yapılmıştır. Ağustos 2021 tarihi itibarıyla bulunan 93 tez incelemeye alınmıştır. Çalışmanın yönteminde içerik analizinden faydalanılmıştır. Elde edilen tez verileri Excel programında düzenlenmiştir.

ARAŞTIRMANIN KISITLARI

Araştırma YÖK Tez Merkezi’nde yer alan tezler esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın en önemli kısıtı araştırmanın sadece “kişilik tipleri” terimi tüm alanlarda taratılarak gerçekleştirilmiş olmasıdır. Bu nedenle sade-

Tablo 2. Beş faktör kişilik tipi modeline ilişkin çeşitli tanımlamalar

Gerlach, Farb, Revelle, Nunes Amaral, (2018).	Beş Faktör kişilik tipi modeli, insan davranışları ve kişilikleri hakkında bilgi edinilebilecek beş ana faktör çerçevesinde (sorumluluk, uyumluluk, dışa dönüklük, duygusal denge ve yeniliklere açık olma) açıklama getiren bir modeldir. İnsan davranışlarını tahmin etme ve kişilik hastalıklarına tanımlama getirme özelliği ile ortaya çıkarılan bir modeldir.
Poropat, (2009).	Beş Faktör kişilik tipi modeli, insanların kişiliklerine ilişkin bilgi sağlamakla beraber insanları tanımlamak için çeşitli değişkenleri kapsayan bir modeldir.
Smith, Sherry, Vidović, Saklofske, Stoeber, Benoit (2019)	Beş Faktör kişilik modeli, kişilik değişkenleri hakkında bilgi veren, kişiliğin temel yapı taşlarını açıklamaya ve karşılaştırmaya yardımcı olan bir modeldir.
Forestell, Nezlek (2018)	Beş Faktör kişilik modeli, kişiliğin inşa edilen blokları olarak tanımlanan, bireyleri diğerlerin farklı kılan özellikleri taşıdığı ifade eden bir modeldir.
Toschi, Riccelli, Indovina, Terracciano, Passamonti (2018)	Beş Faktör kişilik modeli ile insan davranışlarının karmaşıklığına açıklık getirme ve insanı oluşturan kişilik özelliklerinin diğer bireylerden farklı kıldığını açıklamak amaçlı oluşturulan, beş ana faktör üzerinden kişilik özelliklerini tanımlamaya çalışan bir modeldir.
Nielsen, Glasø, Einarsen, (2017)	Beş Faktör kişilik modeli, kişilik özellikleri, bireylerin hangi davranışlara, hangi hislere ilişkin eğilimi olduğu, hangi düşüncelerle çevrildiğine ilişkin varsayımları ortaya koyan bir modeldir. Aynı zamanda bu varsayımları sorumluluk, uyumluluk, dışa dönüklük, duygusal denge ve yeniliklere açık olma gibi modeli oluşturan beş unsur üzerinden geçmektedir.

ce bu arama sonucunda elde edilen tezler kapsama dahil edilmiştir. Çalışmada sadece lisansüstü tezler incelenmiş, bu alanda yapılan diğer akademik çalışmalar dikkate alınmamıştır.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırmaya dahil edilen 93 tez, tezin türü, dili, yayınlandığı üniversite, sayfa sayısı, danışman unvanı, yıllara göre dağılımı, kullanılan yöntemler gibi içerik öğeleri açısından incelenmiştir.

Tezlerin Türüne Göre Dağılımı

Lisansüstü tezlerin türü olarak dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Kişilik Tipleri ile ilgili yazılan tezlerin 80'i Yüksek Lisans tezi, 13'ü ise Doktora tezidir. Yazılan tezlerin büyük bir çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu görülmektedir.

Tezlerin Yayın Diline Göre Dağılımı

Tezlerin hangi dilde yazıldığına ilişkin bilgiler Tablo 4'de yer almaktadır.

Kişilik Tipleri konusunda yazılan tezler yayın diline göre incelendiğinde; tezlerin 91'i Türkçe, 2'si ise İngilizce dilinde yazıldığı görülmektedir. Tezlerin yayın dili çoğunlukla Türkçedir.

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Türüne Göre Dağılımı

Tez Türü	Sayı	Yüzde
Yüksek Lisans	80	86,02
Doktora	13	13,97
Toplam	93	100

Tablo 4. Lisansüstü Tezlerin Yayın Diline Göre Dağılımı

Tez Dili	Sayı	Yüzde
Türkçe	91	97,84
İngilizce	2	2,15
Toplam	93	100

Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Kişilik Tipleri konusunda yazılan tezlerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 5'te verilmiştir.

Kişilik Tipleri konusunda yazılan tezler üniversitelerdeki dağılıma göre incelendiğinde; bu konu hakkında en fazla araştırmayı yapan üniversiteler: Gazi Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Arel Üniversitesi, Karabük Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'dir.

Tezlerin Sayfa Sayılarına Göre Dağılımı

Kişilik Tipleri konusunda hazırlanan tezlerin sayfa sayılarına göre incelenmesi Tablo 6'te verilmiştir.

Tablo 5. Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite Adı	Sayı	Yüzde
İstanbul Ticaret Üniversitesi	2	2,15
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	5	5,37
Dokuz Eylül Üniversitesi	4	4,30
İstanbul Üniversitesi	4	4,30
Kocaeli Üniversitesi	1	1,07
Anadolu Üniversitesi	2	2,15
Hacettepe Üniversitesi	2	2,15
Marmara Üniversitesi	4	4,30
Gazi Üniversitesi	10	10,75
Niğde Üniversitesi	2	2,15
Dumlupınar Üniversitesi	2	2,15
Gaziantep Üniversitesi	1	1,07
Gebze Yüksek Teknoloji Üniversitesi	1	1,07
Gebze Teknik Üniversitesi	1	1,07
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	1,07
Selçuk Üniversitesi	1	1,07
Ufuk Üniversitesi	1	1,07
Düzce Üniversitesi	1	1,07
Celal Bayar Üniversitesi	2	2,15
Karabük Üniversitesi	4	4,30
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1,07
Kırıkkale Üniversitesi	1	1,07
Sakarya Üniversitesi	3	3,22
Türk Hava Kurumu Üniversitesi	1	1,07
Zirve Üniversitesi	1	1,07
Beykent Üniversitesi	1	1,07
Dicle Üniversitesi	2	2,15
Akdeniz Üniversitesi	2	2,15
Süleyman Demirel Üniversitesi	1	1,07
Bülent Ecevit Üniversitesi	1	1,07
Çankaya Üniversitesi	1	1,07
Ege Üniversitesi	2	2,15
Üsküdar Üniversitesi	1	1,07
Erciyes Üniversitesi	1	1,07
Haliç Üniversitesi	1	1,07
İnönü Üniversitesi	1	1,07
İstanbul Aydın Üniversitesi	2	2,15
İstanbul Arel Üniversitesi	4	4,30
Pamukkale Üniversitesi	2	2,15
Sabahattin Zaim Üniversitesi	3	3,22
İstanbul Teknik Üniversitesi	1	1,07
Işık Üniversitesi	1	1,07
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	1	1,07
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1	1,07
Bahçeşehir Üniversitesi	1	1,07
Kastamonu Üniversitesi	1	1,07
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	1	1,07
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	1	1,07
Toplam	93	100

Tezlerin sayfa sayılarına göre dağılımları incelendiğinde sayfa aralığı sayısı 301 ve üzerinde olan bir tez, 101-200 sayfa sayıları arasında en çok tezlerin yazıldığı görülmektedir.

Tezlerin Danışman Unvanına Göre Dağılımı

Tez danışmanlarının unvanlarına göre dağılımı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7 incelendiğinde kişilik tipleri konusunda yazılan tezlere en fazla yüzde 43,01 ile Dr. Öğr. Üyesi unvanlı öğretim elemanları danışmanlık yapmıştır. Daha sonra yüzde 31,18 ile Doç. Dr. Ve yüzde 25,80 ile Prof. Dr. unvanlı öğretim elemanları gelmektedir. Genel olarak bakıldığında danışmanların unvanlarına göre dağılımı dengeli olarak görülmektedir.

Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Tezlerin yıllara göre dağılımı Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8 incelendiğinde kişilik tipleri konusunda ilk tez 1996 yılında hazırlanmıştır. Yıllar itibariyle dengeli bir seyir izlemekle birlikte 2013 yılından itibaren genel olarak bir artış eğilimi göstermektedir. Son yıllarda kişilik tipleri konusunda hazırlanan tez sayılarında bir artış olduğu görülmektedir. 2019 yılında en yüksek sayıda tez yazılmıştır.

Kullanılan Yöntemlere Göre Tezlerin Dağılımı

Kişilik tipleri konusunda hazırlanan tezlerin hangi yöntemle hazırlandığına ilişkin bilgiler Tablo 9'da yer almaktadır.

Tezlerde kullanılan yöntemler incelendiğinde genel olarak nicel yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. Tezlerin çoğunda anket tekniği kullanılarak toplanan veriler ve buna ilişkin istatistiki analizlerin uygulandığı tespit edilmiştir.

Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Tezlerin enstitülere göre dağılımı Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10'da görüldüğü gibi tezlerin büyük bir çoğunluğu yüzde 55,91 ile Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırlanmıştır. Eğitim Bilimleri Enstitüsü olarak 26 tez, yüzde 27,9 oranla bulunmaktadır.

Tablo 6. Tezlerin Sayfa Sayılarına Göre Dağılımı

Sayfa Sayısı	Sayı	Yüzde
0-100	28	30,10
101-200	55	59,13
201-300	9	9,67
301 ve üzeri	1	1
Toplam	93	100

Tablo 7. Danışman Unvanına Göre Tezlerin Dağılımı

Danışman Unvanı	Sayı	Yüzde
Prof. Dr.	24	25,80
Doç. Dr.	29	31,18
Dr.Öğr Üyesi	40	43,01
Toplam	93	100

Tablo 8. Araştırma Kapsamındaki Tez Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Sayı	Yüzde
1996	1	1,07
1998	1	1,07
2000	1	1,07
2002	1	1,07
2003	2	2,15
2006	1	1,07
2008	3	3,22
2009	1	1,07
2011	3	3,22
2012	1	1,07
2013	6	6,45
2014	3	3,22
2015	1	1,07
2016	9	9,67
2017	6	6,45
2018	13	13,97
2019	19	20,43
2020	10	10,75
2021	11	11,82
Toplam	93	100

Tablo 9. Tezlerde Kullanılan Yöntemler

Yöntem	Sayı	Yüzde
Nicel	92	98,9
Nitel	0	0
Erişilemeyen	1	1,1
Toplam	93	100

Tablo 10. Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitü	Sayı	Yüzde
SBE	52	55,91
FBE	4	4,30
Eğitim Blm. Ens.	26	27,9
Sağlık Blm. Ens.	4	4,30
Tıp Fakültesi	3	3,22
Lisansüstü Eğit. Ens.	4	4,30
Toplam	93	100

Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11’de görüldüğü gibi tezlerin büyük bir çoğunluğu Anabilim Dallarına göre dağılımına bakıldığında İşletme ABD, Psikoloji ABD, Turizm ABD ve Eğitim-Öğretim ABD da yoğunlaştığı görülmektedir.

Devlet ve Özel Üniversitelere Göre Dağılımı

Tezlerin Devlet ve Özel Üniversitelere Göre Dağılımı Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12’de görüldüğü gibi tezlerin büyük bir çoğunluğu yüzde 76,59 oranla Devlet üniversiteleri bünyesinde hazırlanmıştır. Özel üniversiteler yüzde 23,40 ile Devlet Üniversitelerine kıyasla daha az sayıda kalmıştır.

SONUÇ

Günümüzde kişilik tipleri incelendiğinde sosyal hayatın ve iş yaşamının şekillenmesinde önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Bireylerin hayatları boyunca çeşitli faktörler kişilik oluşumlarının şekillenmesine yardımcı olmaktadır. Kişilik tipleri bireylerin kişisel hayatını sür-

Tablo 11. Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalları	Sayı	Yüzde
İşletme ABD	22	23,65
Psikoloji ABD	12	12,90
Turizm ABD	13	13,97
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ABD	2	2,15
Eğitim Bilimleri ABD	6	6,45
Eğitim-Öğretim ABD	11	11,82
İktisat ABD	1	1,07
Beden Eğitimi ABD	6	6,45
Denizcilik ABD	1	1,07
Spor Yönetimi	4	4,30
Mimarlık ABD	1	1,07
Endüstri Mühendisliği ABD	1	1,07
Aile Hekimliği ABD	3	3,22
Eğitim Yön., Teftiş, Planlama ve Ekonomisi ABD	1	1,07
Sağlık Yönetimi ABD	1	1,07
Güzel Sanatlar Eğitimi ABD	1	1,07
Eğitim Programı ve Öğretimi ABD	1	1,07
Sağlık Kurumları Yönetimi ABD	1	1,07
Bilgisayar Mühendisliği ABD	3	3,22
Biyofizik ABD	1	1,07
Bilgisayar ve Öğretim Teknoloji Eğitimi ABD	1	1,07
Toplam	93	100

Tablo 12. Tezlerin Devlet ve Özel Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Sayı	Yüzde
Devlet	36	76,59
Özel	11	23,40
Toplam	47	100

dürebilmesi için önemli olan bir etken olmasının yanında, onların çalışma hayatlarının içerisinde de var olmaktadır. Kişilik tipleri iş hayatında ve bireysel yaşamda yer almasıyla beraber akademik hayatta bu konuya değinmek ve üzerine çalışılmış bilimsel veri kaynakların ortaya koyulma düşüncesi ön plana çıkmıştır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye’de kişilik tipleri konusunda yazılan tezlerin bibliyometrik açıdan incelenmesi hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda kişilik tipleri konusunda yazılan tezler farklı açılardan analiz edilmiştir.

YÖK tez veri tabanında var olan, “kişilik tipleri” anahtar kelimesi ile arama yapılarak Türkiye’de bu alanda yazılan 93 adet tez incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

İncelenen lisansüstü tezlerin büyük bir çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu, buna karşın daha az doktora tezinin yazıldığı tespit edilmiştir. Kişilik tipleri bireylerin iş-örgüt uyumlarının şekillenmesi ve kişilerin bireysel hayatlarının oluşumunu biçimlendiren temel bileşen olarak görülürse bu alanda daha fazla doktora tezi yazılması ve bu alanın daha detaylı bir şekilde bilimsel veri oluşturabilecek akademik çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Kişilik tipleri konusunda yazılan lisansüstü tezler incelendiğinde 93 tezdin 91’inin Türkçe, 2’sinin İngilizce olarak hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu noktada yabancı dil ile hazırlanan tezlerin oldukça az olduğu ifade edilebilir.

Kişilik tipleri konusunda kurumların Gazi Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Arel Üniversitesi, Karabük Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi en fazla tez yazılan üniversiteler olduğu tespit edilmiştir. Geri kalan diğer üniversitelerin çoğunda 1 adet tez yazıldığı görülmektedir.

Kişilik tipleri konusunda yazılan tezlerin danışmanlığını yürüten öğretim elemanlarının çoğunlukla Dr. Öğretim üyesi unvanlı olduğu tespit edilmiştir. Bu durum akademik kariyerinin erken sayılabilecek dönemlerinde kişilerin bu konuya daha fazla önem verdiği şeklinde ifade edilebilir.

Kişilik tipleri alanında yazılan ilk tezin 1996 yılında yazıldığı ve son yıllarda artan oranda bir eğilim olduğu tespit edilmiştir. Özellikle 2019 yılında en yüksek sayıda lisansüstü tez yazıldığı görülmektedir.

Yazılan tezlerde kullanılan yöntemler incelendiğinde ise nicel yöntemlerin bu konuda araştırma yapanlar tarafından tercih edildiği ve kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kişilik tipleri konusunda yazılan tezin büyük bir çoğunluğunun Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yer alan İşletme Ana Bilim Dallarında, Psikoloji Ana Bilim Dallarında, Turizm Ana Bilim Dallarında ve Eğitim- Öğretim Ana Bilim Dallarında gerçekleştirildiği belirlenmiştir.

Kişilik Tipleri konusunda az sayıda tez yazıldığı ve bu alanda daha fazla sayıda tez yazılabileceği ifade edilebilir. Bu noktada lisansüstü öğrencilerin tez konusu belirlerken bu alanı da göz önünde bulundurmaları akademik literatüre faydalı olacağı düşünülmektedir.

Etik: Bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili herhangi bir etik sorun bulunmamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics: There are no ethical issues with the publication of this manuscript.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

KAYNAKLAR

- Aydın, C. & Özel, Ç. (2017). A ve B kişilik tiplerinin boş zaman davranışlarının kıyaslanması. *Eskişehir Osman-gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (2), 21-41. [\[CrossRef\]](#)
- Ayvaz, E.E. (2020). Öğrencilerin girişimci kişilik özellikleri ile girişimcilik eğilimlerinin kuşaklar bağlamında incelenmesi: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim sistemi öğrencileri üzerine bir araştırma [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bodur, M. (2020). Çalışma ortamı ve kişilik tiplerinin çalışanların iç girişimciliğinin göstergesi olarak inovasyon potansiyeline etkisi [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bayat, F. (2020). Kişilik özelliklerinin örgütsel adalet algısına etkisi: Van Ferit Melen Havalimanında uygulamalı bir araştırma [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çoban, R. (2020). Liderin kişilik özelliklerinin işyeri ilişkileri kalitesine etkisinde politik becerinin aracı rolü üzerine havacılık ve sağlık sektöründe karşılaştırmalı bir araştırma [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Durna, U. (2004). Stres, A ve B tipi kişilik yapısı ve bunlar arasındaki ilişki üzerine bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(1), 191-206.
- Gerlach, M., Farb, B., Revelle, W., & Nunes Amaral, L.A. (2018). A robust data-driven approach identifies four personality types across four large data sets. *Nature Human Behaviour*, 2, 735-742. [\[CrossRef\]](#)
- Tuna, A. F. & Turanlı, M. (2020). An investigation of the relationship between five factor personality traits and individual innovativeness in service industries. *Sosyal*

- Bilimler Araştırma Dergisi, 9(1), 1-9.
- Toschi, N., Riccelli, R., Indovina, I., Terracciano, A., & Passamonti, L. (2018). Functional Connectome of the Five-Factor Model of Personality. *Personality Neuroscience*, 1, e2. [\[CrossRef\]](#)
- Fırın, S. (2020). Psikolojik güçlendirmenin yenilikçi davranışa etkisinde kişilik özelliklerinin düzenleyici rolü üzerine bir araştırma [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Forestell, C.A., & Nezlak, J.B. (2018). Vegetarianism, depression, and the five factor model of personality. *Ecology of Food and Nutrition*, 57, 246-259. [\[CrossRef\]](#)
- Haydaroğlu, S. (2020). Beş faktör kişilik özelliklerinin örgütsel muhalefete etkisi ve lider-üye etkileşiminin düzenleyici rolü: Beyaz yakalı çalışanlar üzerinde bir araştırma [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Iwayemi, A., Oladejo, B.F., & Adeleke, D.S. (2016). Career Advisor Expert System Based on Myers Briggs Personality Assessment. *Computer Science, Psychology, OcRI*.
- Keh, S.S., & Cheng, I. (2019). Myers-Briggs Personality Classification and Personality-Specific Language Generation Using Pre-trained Language Models. *ArXiv*, abs/1907.06333.
- Kurt, N. & Demirbolat, A. (2020). Atama türleri bağlamında öğretmenlerin mesleki benlik algılarının incelenmesi. *International Journal of Social Sciences*, 3(2), 29-46.
- Mengüloğlu, M.A. (2020). Karanlık üçlü kişilik özellikleri ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişki, Yüksek Lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nielsen, M.B., Glasø, L., & Einarsen, S.V. (2017). Exposure to workplace harassment and the Five Factor Model of personality: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 104, 195-206. [\[CrossRef\]](#)
- Poropat, A. (2009). A meta-analysis of the five-factor model of personality and academic performance. *Psychological Bulletin*, 135(2), 322-338. [\[CrossRef\]](#)
- Smith, M.M., Sherry, S.B., Vidović, V., Saklofske, D.H., Stober, J., & Benoit, A. (2019). Perfectionism and the five-factor model of personality: a meta-analytic review. *Personality and Social Psychology Review*, 23, 367-390. [\[CrossRef\]](#)
- Şimşek, S. & Alkan, V. (2019). Karakter ve Değer Eğitimi Dersinin Kazanımları. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 1263-1278. [\[CrossRef\]](#)
- Shirzad, G. (2016). The Role of the Myers-Briggs Personality Type and Emotional Intelligence in Marital Satisfaction among Married Female Students at Tehran University. *Global journal of health science*, 8(10), 50-56. [\[CrossRef\]](#)
- Topçu, F. (2017). The study of predictor effect of five factor personality traits on the resilience levels of university students [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Varvel, T., Adams, S.G., Pridie, S.J., & Ulloa, B.C. (2004). Team effectiveness and individual myers-briggs personality dimensions. *Journal of Management in Engineering*, 20, 141-146. [\[CrossRef\]](#)
- Zehiroğlu, Ç. (2020), Kabin memurlarında tip A/B kişilik yapısının algılanan stres üzerindeki etkisi [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.